

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Bombardejar ciutats obertes és un plaer per als aviadors de la invasió.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 256

ANY III

Mataró dimarts 2 agost 1938

NUM. 629

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PESSETES MES

La sorpresa dels presoners

Els presoners que han caigut a les nostres mans, en l'investida de l'Exèrcit republicà, terres enllà de l'Ebre, han experimentat una doble sorpresa: la d'ésser ben tractats i la de veure's metrallats, insistentment, preferentment, per l'aviació feixista. La doble sorpresa ha estat fins i tot entre els oficials. És a dir, entre alguns oficials, més forta que en molts soldats.

I és que els feixistes prenen d'afiar l'odi contra nosaltres, amb l'engany, amb la calúmnia. Ells escampen la idea, entre llurs tropes i llur reraguarda, que ací tot és crim, tot és violència, que cap respecte humà no deuira el nostre braç. Ens atribueixen les crueltats que no cometem, i en canvi, volen simular que ells fan una guerra humanitària.

Així llur aviació, segons expliquen, només metralla la línia de foc.

Ara els presoners han vist que això és a l'inrevés. Han conegut la gran veritat de la República. Han vist que ací no impera sinó la llei. I han vist, en canvi, també això tan horrible; en llur aviació, l'aviació de llurs amics i de llurs partidaris, els persegueix. Que és inútil que els soldats de la República els portin a ciutats tan allunyades del front com Falset: allí també els cerca i metralla l'aviació del crim. ¿Per què? ¿Per què ells també ara, com els infants i els malalts han esdevingut objectius?

Els no poden explicar-se aquest secret de la guerra total. Ells no saben que l'aviació feixista voldria assassinar los no sols per a poder-nos acusar davant del món d'aquest nou crim, sinó sobretot perquè ells no parlin; perquè els presoners no pu-

guin explicar nos cap secret, l'engany en el qual els feien viure, la descomposició de llur reraguarda, les dificultats que passen, les privacions... És per això que els feixistos prefereixen que fem presoners, a què no quedin en les nostres mans sinó cadàvers. El feixisme és així de monstruós. La guerra totalitària té aquests aspectes sinistres.

Tanmateix ni en llur exèrcit ni en llur reraguarda no enganyen tothom. El poble, el veritable poble, dubta de llurs paraules quan som nosaltres els acusats. Quan es tracta d'ells, en tenen prou per conèixer-los, amb el tracte que en reben, en els crims que els han vist cometre.

Que no són creguts per tothom, ho demostren aquests centenars de soldats, aquestes companyies en pes que vénen a nosaltres. En el poble, a despit de les mentides, a despit de la propaganda feixista ensibornadora, crema una flama viva de protesta contra els opressors. Si no se'n passen més, és perquè no poden, perquè temen les terribles represàlies contra uns tals intents. Però ja veureu, a mesura que la victòria de les armes republicanes s'accentua, com el nombre de desertors que vindran als nostres rengles serà major cada dia. En vindran en tal nombre que produiran, primer, la descomposició de llur exèrcit; ensulsiada, després, de llur front. El poble allà, com ací, està per la República. Un dels motius sobre els quals reposa la nostra fe en la victòria és aquest. Els dirigents de la facció ho saben. I saben, per això, que, sense la intervenció estrangera, no podrien fer res.

Als companys de A. J. A.

Sempre que el soldat ressegueix les pàgines d'un periòdic, la seva mirada es detura quan troba noves del poble on ell ha viscut el millor de la seva vida, de petit i de joventut, que són les dues fases que ell pot haver viscut. L'altre dia, deturant-me jo en unes ratlles que parlaven de Mataró, vaig tenir la gran alegria de saber que els companys que quedaven per aguantar el nom de les Joventuts de la reraguarda, s'havien unit amb Aliança Joventut Antifeixista.

Aquest és un treball pràctic que tota la joventut que lluita a la trinxera veu amb satisfacció i l'aplaudeix, repercutint d'una manera ben palpable en la seva moral de combat. Aquest és el treball que requereix a tota la Joventut Antifeixista.

Unitat! Unitat! Unitat!, s'ha repetit constantment, i avui ens podem donar compte que aquesta paraula, ha estat el ciment que ha enfortit la consigna de resistir, i que s'ha pogut rompre, quan hem estat en condicions d'emprendre una ofensiva! Avui s'avancen quilòmetres, gràcies a haver sabut comprendre la manera d'enfortir-nos, amb diferència de fa uns mesos, que no ens n'havíem preocupat.

Tothom sap que ací al front no hi han diferències ideològiques entre la família de classe; la bata no escull el que té un concepte més ideal de la vida, sinó aquell que en pot treure un suc, sense mirar etiqueta. De la mateixa manera han resistit, socialistes, anarquistes i esquerristes, identificats tots amb el nostre Exèrcit Popular, com avancen avui, també units, per les terres aragoneses.

Així és, companys de la reraguarda. Treballieu, i soldeu totes les desavinències que pogueu tenir; que nosaltres, els que marxem cantant amb la baloneta apunt no volem que en venir per ací baix ens feu veure enemics, aquells que hem tingut de companys i amb els quals hem lluitat junts a les avançades.

Que la A. J. A. s'enforteixi i ens permeti quan hàgim liquidat la bèstia que tenim al davant, d'aasaborir la felicitat que amb la nostra sang haurem conquistat!

TOMÁS TRAMUNT

Blum opina

Lleó Blum publica a «Le Populaire» un article editorial sobre l'acció anglofrancesa a Espanya i a Txecoslovàquia. «Txecoslovàquia i Espanya —diu Blum— són dos terrenys on en aquests moments lluiten les forces de guerra i les forces de pau. Potser la tranquil·litat d'Europa és amenaçada d'una manera més apressant i sobretot més aparatosa per les batalles de Catalunya que per les negociacions de Praga, però el perill és més en dins i pot durar encara més temps i les seves arrels són encara més profundes.»

Afegeix Lleó Blum que pel que es refereix a l'acció anglofrancesa s'ha creat entre els dos problemes un cert lligam. «Anglaterra és menys directament interessada que França a man-

tenir la independència i la unitat de Txecoslovàquia. Ella obra no com aliada de Txecoslovàquia, sinó com aliada de França. En canvi, la solució amigable del problema espanyol als ulls del Govern anglès pren un interès més directe i primordial perquè la prolongació del conflicte fa pesar una amenaça cada dia més feixuga damunt la pau europea i després perquè la solució satisfactòria d'aquest problema és la condició posada per l'entrada en vigor de l'acord establert per míster Chamberlain amb Itàlia.»

Segueix dient Lleó Blum que en l'afer txecoslovac les iniciatives han estat preses per París. Són principalment les condicions adoptades per París les que han conduït o arrossegat les condicions de París. «Es pot dir ben bé que París ha conduït Londres en l'afer de Txecoslovàquia que era principalment seu, i que ha estat Londres qui ha fet seguir París en l'afer espanyol. Es pot dir també que una mena de compensacions s'han establert entre l'adhesió d'Anglaterra als punts de mira francesos en un dels problemes i l'adhesió de França als punts de mira de l'altre problema. No hi ha cap contracte ferm ni cap compromís implícit, però una relació d'ordre lògic i psicològic ha estat creat pels mateixos esdeveniments.»

Informació local

DIETARI

L'AVI DIU...

Com anava dient, l'església amb llur interès de conduir nos per anar al cel, esmerçà tota la saviesa per a fer-nos menyspreuar la terra, mentre que l'església l'usufructuava.

La mateixa tàctica segula per a suplantar l'autoritat paterna, l'acció de l'església es manifestava en tots els actes, dintre del sí de la família. A l'escola, si el mestre era un capellà, ens feta oblidar l'autoritat paterna, per adjudicar-se li en nom de Déu a favor de l'església.

L'únic diet que reconeixia als nostres genitors, esia de manifest en els manaments de la llei de Déu «Honraràs pare i mare» una fugida d'estudi molt hàbil, per a no dir «Obeiràs pare i mare».

Quan a casa, un dels nostres havia passat una llarga malaltia, que el nostre pare treballant com un burro amb prou teines havia pogut sostenir, si encaia li quedaven uns pocs diners, anaven a parlar a la sagristia per a encomanar a Mossèn Joan que digués unes misses en acció de gràcies per haver guarit. Sempre teníem davant la imatge de Déu, i tot ho devíem a ell.

Quan ens assentàvem a taula el nostre pare beneïa la minestra i quan ens l'havíem cuspida, llavors altre vegada resàvem en acció de gràcies a Déu, i pel pobre del nostre pare que havia suat per a poder comptar la minestra, cap record, no hi havia més autoritat ni més benefactor que Déu. El meu avi, mataroní de soca airel i devot per força, mantenía dona i set fills, i també beneïa la

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, sigui complimentat l'aperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Subscriuiu-vos a LLIBERTAT

taula i amb la llosa a la mà començava a repartir l'escudella.

Un bon dia mentre feia el repariment de l'escudella, el meu oncle Joan que estava a l'altre cap de taula, es gionxava amb la cadira, esperant amb ànsia l'acabament del repartiment, dels nous plats d'escudella.

Tot gionxant-se li tallà la cadira i al caure s'agafà de les estoballes i començaven a caure sis o set plats d'escudella, fumejant i amb la trencadissa del cas, el meu avi davant l'hecatombe volgué coronar-la i deixà que tots els plats seguíssin la sort de tots i encara agafà la sopeira mig plena i l'abocà per damunt del seu fill que encara no s'atrevia a moure's de terra, i tot empimpat digué: avui no donarem les gràcies a Déu. A dejunar, a dejunar, avui mano jo.

CUPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 1, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 964.

Els números premiats amb tres pessetes són: 064, 164, 264, 364, 464, 564, 664, 764, 864.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PARBIA
Dipositari: MARTÍ PITÉ — MATARÓ

Per 50 cèntims podeu fer un bon obsequi, amb

ILURNO

postre matoroní

Demaneu-los en les bones tenues de queviures. — Fabricats per PABLO SERRA BATET.

MORALES PARBIA — XERRES
Demaneu sempre:
CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA Morales Parbia
CONYAC JULIO CÉSAR
Dipositari: MARTÍ PITÉ — MATARÓ

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

MANÇANILLA «LA MAJA»
XERRES FINÍSSIM «PETRONIO»
MORALES PARBIA — XERRES
Dipositari: MARTÍ PITÉ — MATARÓ

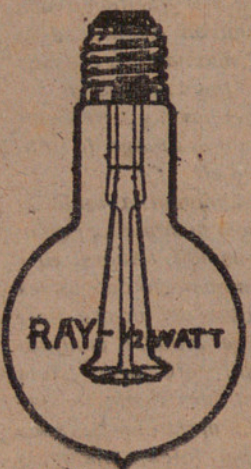
— **COMPRARIA** vinya o camp en terreny pla que no sigui més lluny de 10 minuts de la Ciutat.

Raó: C. Catalunya n.º 40.

Clinica per a Malalties de la **Pell i Sang** Tractament del Dr. VISA-Dr. LLIBES

Tractament ràpid i no operatiu de les aineeranes (morenes)

Curació de les «úlcères (llagues) de les cames» — Tots els dimecres i diumenges, de 11 a 1 — R. CASANOVA (Sra. Teresa), 50 — MATARÓ

MILESA

Manufactura Ibèrica de Làmparas Elèctriques S. A

Bombetes de tots els tipus

Quals: «Pera», «1/2 watt», «Standard», «Opalines», «Llum del dia».

De fantasia: «Flames», «Esfèriques», «Perfums», «Cilíndriques», «Xinxetes», etc.

Fàbrica a Mataró:

FRANCIS LATRY (Mada 18)
Telef. 108

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÉRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — En les últimes hores de la jornada d'ahir, els soldats espanyols, vencent la resistència enemiga, conquistaren el cementiri de la Pobla de Massalucà, el qual fou àmpliament sobrepasat.

Les forces al servei de la invasió realitzaren ahir vuit atacs a les nostres posicions pròximes a vèrtex Rel, i foren rebutjades totalment, sofrint elevadíssim nombre de pèrdues.

Avui, continua el combat a iniciativa pròpia, progressant vigorosament les forces espanyoles a la zona nord de Fayon.

També han estat ocupades importants posicions enemigues al sector de la Pobla de Massalucà i camí de Tossal Cros.

Violents contraatacs enemics al sud de Mequinença, han estat rebutjats.

L'aviació dels invasors actuà amb gran intensitat a tota la zona de l'Ebre; la pròpia realitzà eficacíssims serveis al sector de Gandesa.

FRONT DE LLEVANT. — Es rebutjaren rotundament dos cops de mà enemics a La Mallasta, a la zona de Onda. Als altres sectors, l'activitat registrada no tingué importància.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

L'aviació alemanya bombardejà ahir Reus; els explosius caigueren en el casc urbà de la població, on provocaren grans desperfectes en 26 edificis. L'agressió causà víctimes entre la població civil.

Avui ha estat bombardejada Tarragona pels avions de la invasió; s'ignora fins ara la quantia de danys i víctimes ocasionats.

La justícia de la República

El Tribunal d'Espionatge i Alta Traïció de Catalunya ha imposat en els darrers judicis que ha celebrat una pena de mort contra Jeroni Minguell, 18 penes, de 30 anys de reclusió en camps de treball i dues condemnes de 20 i 6 anys a la mateixa pena.

El Tribunal Permanent de guàrdia de Puigcerdà ha condemnat a Antoni Mitjavila a la pena de separació de la convivència civil durant sis anys; aquesta pena haurà de complir-la mentre duri la guerra en un batalló disciplinari, a més ha estat també condemnat al pagament de 10.000 pessetes.—Fabra.

Una dona morta

En un solar del carrer de París de

la barriada d'Hostafrancs ha estat trobada morta una gitana de 24 anys d'edat, de nom Maria Santiago Heredia, la qual havia retornat de França on vivia per endur se'n la seva mare.—Fabra.

La nova organització dels serveis d'Ordre Públic

El Comissari General d'Ordre Públic, senyor Romero, ha mostrat als periodistes un gràfic amb la nova divisió de Barcelona en Comissaries. La nova divisió permetrà una simplificació i al mateix temps una intensificació dels serveis.—Fabra.

Els acaparadors

La policia ha descobert en el domicili d'Antoni Pala una gran quantitat d'articles confeccionats, anteriors a la guerra.—Fabra.

Notes del Parlament

Aquest matí el President del Parlament senyor Marín Barrio ha rebut nombroses visites. Entre aquestes les dels senyors Alvarez del Vayo, Largo Caballero i general Pozas.—Fabra.

Notes de la Generalitat

El President de la Generalitat senyor Lluís Companys ha rebut aquest matí la visita dels escriptors Mercè Rodoreda i Francesc Trabal, del Pen Club Català, els quals en representació d'aquesta entitat han assistit al Congrés dels Pen Clubs celebrada a Praga. Portaven per al senyor Companys salutacions del President de la República txecoslovaca senyor Benes i del cap del Govern senyor Hodza. També han visitat el senyor Companys el Conseller Regidor senyor Llaudet i el Magistrat senyor Tauler.—Fabra.

Estranger

Les «proeses» dels pirates

PARIS.—Comuniquen de Roma que la premsa italiana publica novament relacions de «gestes» realitzades a Espanya pels «legionaris», i que constitueixen una nova i descarada confessió de la intervenció italiana a Espanya.

Segons el corresponsal de guerra de «Il Messagero», l'activitat de l'aviació «legionària» a Espanya durant el període comprès entre el 3 i el 25 de juliol passat fou la següent:

«Durant l'esmentat període—diu el susdit corresponsal—s'efectuaren 93 raids de bombardeig, i es llançaren 750 tones d'explosius damunt les línies republicanes, llocs de concentració, estacions, ferrocarrils i carreteres.

L'aviació de caça realitzà 26 vols d'escorta, i entaulà 66 combats.

L'aviació legionària participà activament i de manera directa en les ofensives, en el transcurs de les quals féu 25.000 disparos de metralladora i llança 7.200 quilos d'explosius.

En total, i comptant els vols de reconeixement, realitzà 2.808 raids, amb un total de 5.630 hores de vol.—Fabra.

Cinques confessions del feixisme

ZURIC.—L'enviat especial del «Weltwoche» a la zona rebel, escriu sota el títol «Les experiències de la guerra a Espanya»:

«Es pot comprovar que llançar bombes sobre les ciutats no presenta ja cap perill per als aviadors; els avions poden prendre suficient altura per evitar el tir dels canons antiaeris actuals. Jo sé que les incursions sobre ciutats són considerades pels aviadors com raids de plaer en els quals tots volen prendre part.

Després d'exposar tota una sèrie de detalls tècnics, el corresponsal escriu, referint-se a la qüestió del bombardeig de ciutats i pobles, que

segons informacions que li han estat subministrades per avions franquistes, «es tracta no tant de fer blanc sobre un objectiu determinat, com de pertorbar la moral de la població civil per a, en el seu cas, fer pressió per mitjà d'ella sobre els comandaments militars. Per aquesta raó poc interessa que la bomba faci blanc. L'important és que caigui a l'interior de les ciutats.»

No obstant—diu—la precisió del tir, àdhuc des d'altures considerables, és suficient perquè permeti tocar exactament el lloc que es desitja abans de deixar el carregament de bombes, per exemple, sobre la Plaça de Catalunya i altres objectius a l'interior de la ciutat de Barcelona.

Atracament

NOVA YORK.—Quatre atracadors han entrat al Banc de Nàpols i sorprenent als funcionaris i 14 clients que hi havia s'han emportat 50.000 dòlars.—Fabra.

Un professor excèntric

NEW YORK.—El professor Robert Moore, de la Universitat d'Hamilton, ha desaparegut del vaixell «Norman die», on viatjava. La desaparició ha tingut lloc mentre els mitges del transatlàntic curaven la dona del desaparegut de les lesions causades per una fenomenal funda que li havia propinat el professor.—Fabra.

La política txecoslovaca Reunió del Comitè dels Vint

PRAGA.—S'ha reunit el Comitè dels Vint que com se sap està compost de representants i parlamentaris de tots els grups polítics que formen la coalició governamental.

El cap del Govern i el ministre d'Afers Exteriors han donat compte als reunits de la marxa de la política interior i internacional. S'ha acordat recolzar la política del Govern la qual tendeix a resoldre els problemes de les minories sense perjudici de la integritat de l'Estat i del prestigi internacional de la República.—Fabra.

Txecs i sudetes

PRAGA.—A Bratislava ha ocorregut un incident entre dos joves txecs i tres sudetes. Un dels alemanys ha disparat contra un dels joves txecs i metre l'altre jove txec procurava subjectar a l'agressor ha estat ferit en una cama d'un tret disparat per un altre dels alemanys.

Els agressors es feren immediatament escàpols, però més tard foren detinguts.—Fabra.

L'entesa balcànica

SOFIA.—La rebuda que s'ha dispensat a Ivanoff ha estat apoteòstica. Esperaven al delegat búlgar el rei, ministres, parlamentaris i els representants dels altres Estats balcànics.—Fabra.

Canvi de Govern a Venezuela

CARACAS.—El Cap del Govern ha presentat la dimissió davant del President de la República.

L'objecte de la crisi ha estat facilitar la reorganització del ministeri per a portar a la pràctica el Pla trienal.

El nou ministeri que s'ha format està presidit per l'anterior ministre de Comunicacions, senyor Joan Pichi; tres dels ministres són procedents de l'anterior govern i set són nous.—Fabra.

Es venen

Dos llits daurats, de barana, i el mobiliari d'un despatx.

Raó: Xalet de l'Hotel Solé. — Argentina.

Compraria

Finca rústega o urbana, o col·locaria capital en hipoteca.

Escriure a LLIBERTAT n.º 629.

IMPRENTA MINERVA. — MATARÓ